

cada setmana, un llibre

Els germans Karamàzov

Dies enrera, en remarcar algunes de les novetats de la Festa del Llibre, dèiem que sortiria la traducció al català de l'obra cabdal de Dostoievski, «Els germans Karamàzov». I avui ens plau de fer-ne un breu comentari.

Fou començada, per l'autor, l'any 1878, després d'una estada al cèlebre monestir d'Optina Pustina. Feia molt de temps que li bullia pel cervell la idea d'escriure una obra que vingués a ser el seu Suprem acte de fe, el seu testament literari. Hi pogué dedicar molta més atenció que no pas a les altres, ja que no es veié tan atrapat per les dificultats econòmiques. L'editor Kàtkov li anticipà tres-cents rubles per plec. (Hem de fer constar que, en aquella època, era norma habitual publicar les obres per fascicles).

Molts crítics han considerat aquest llibre com la màxima novel·la cristiana universal. Alguns han sostingut que planteja el problema de l'existència de Déu. D'altres, el de l'existència del mal. Al capítol V del llibre cinquè («El Pro i el Contra»), on figura el llarg monòleg que Ivan recita davant del tercer fill Alioixa, (fragment que el propi Dostoievski considerava el punt culminant de la seva obra), es plantegen, precisament, els punts que acabem de citar.

No cal pas que diguem que molts conceptes i moltes idees de Dostoievski són erronis. Però, des d'un punt de vista estrictament literari, és una obra incommensurable, i, com diuen els editors catalans, té la grandesa, el desordre, la incoherència i la fondària de la pròpia vida. Però, al mateix temps, en té tota la llum, aquella llum que tot ho sublima i tot ho redimeix.

Els seus personatges, molts d'ells malalts, extravagants, visionaris, delinqüents, sensuals, s'agiten en proporció al nombre de paraules que pronuncien. Tremolen d'emoció, s'insulten, esclaten en llàgrimes,

en xisclés i esgarips, però estan plens d'humanitat, d'una suprema i simbòlica humanitat, amb tots els defectes i tares propis de la nostra condició humana, però sempre preocupats i absorbits pels problemes religiosos, ètics i espirituals. Els nervis del lector sempre estan en tensió i en situació, preparats per a rebre els cops i efectes més forts i durs, i descobrir els ressorts més amagats de l'ànima humana i la visió profunda de les coses.

En aquesta obra, Dostoievski ens demostra posseir una agudíssima sensibilitat per a totes les formes del dolor humà. I fou precisament aquesta consciència del sofriment de l'home allò que el va dur a buscar en la religió el darrer i veritable sentit de la vida, i a veure en el dolor, totalment i plenament acceptat, el secret de l'íntima pau espiritual. Per això s'ha dit que la seva obra és «la religió del sofriment». Aquesta obsessió pel dolor humà és compartida, a més a més, per les preocupacions de caire social i moral.

Els lectors de la llengua catalana estem d'enhorabona. Ultra tenir a les mans una de les poques versions íntegres d'aquesta meravellosa novel·la, podem llegir-la en una traducció fidel i escrupolosa, feta per l'escriptor Joan Sales i supervisada per August Vidal, profund coneixedor de la llengua, de la literatura i de la vida del país rus. La versió és tan acurada, i els personatges parlen un català tan viu, que hom fins arriba a oblidar que llegim una traducció.

Abans d'acabar, hem de recordar, una vegada més, que aquesta obra només

deu ésser llegida per aquelles persones que tinguin una formació cultural i religiosa ben agresolada. M.

Fitxa del llibre. ELS GERMANS KARAMAZOV. Autor: Fiódor Dostoievski. Traducció de Joan Sales amb la col·laboració d'August Vidal. Editorial: Club Editor, S. L. (Barcelona). Volums XVI, XVII i XVIII (en un sol llibre) de la col·lecció «Club dels Novel·listes». 1.ª edició, abril 1961. 883 pàgines. Preu: 240 ptes.

"Qüestions de vida cristiana" n.º 6

Aquests quaderns, d'aparició aproximadament trimestral, que publica l'abadia de Montserrat van guanyant en interès a cada nova sortida. El número 6, acabat de publicar, ha de satisfer a qualsevol que tingui el desig de veure aparellades l'actualitat i la reflexió, els esdeveniments fugissers sota la llum de les exigències cristianes. El confrontament de la fe i els esdeveniments ens situa en un clima reflexiu que cap cristià, per poc conscient que sigui, no pot defugir.

«Al centre de la història, la manifestació de Crist» és l'estudi que encapçala el sumari; l'escriu el P. J. E. M. Vilanova. El P. Adalbert M. Franquesa ens presenta «Tres figures de la unitat cristiana» (Joan XXIII, el Patriarca Atanàgore i el Dr. Fisher). Segueix un treball del dominic francès P. Liégé sobre «La inquietud missionera de la joventut»; un sobre «Una nova versió del nou testament», del P. Justí M. Bruguera, i, finalment, un interessantíssim estudi del P. Miquel M. Estradé sobre un tema sempre tan actual com és «La premsa catòlica». Les notes aplegades en el «Mirador» i els petits —de tamany, però no de contingut— comentaris de «Signes del temps» clouen, juntament amb una ben seleccionada bibliografia, aquest volum. No cal pas dir com en recomanem la lectura.

notes

Un llibre d'art, econòmic. Els llibres d'art solen ser cars. Les reproduccions, encara que siguin en blanc i negre, encareixen la publicació. Una presentació sovint acurada acaba de posar el preu de cost a altures remarcables. Per això, precisament, ens ha cridat l'atenció de veure un bon llibre d'art INTRODUCCION A LA PINTURA ESPAÑOLA ACTUAL, escrit per J. M. Moreno Galván, i editat per «Publicaciones españolas», el preu del qual és, només, cinquanta pessetes. El llibre conté més de cent vint reproduccions d'obres dels pintors estudiats.

Literatura catòlica espanyola. Amb aquest títol les «Informations Catholiques Internationales», del 15 d'avril, publicaren un extens i molt complet dossier. El text ha estat redactat pel P. Ignasi Elizalde, S. I., de la revista «Hechos y Dichos», de Saragossa. L'autor assenyala com, a la majoria d'autors, els manca «primerament una preocupació profunda del pecat», com «fan prova d'una manca total de formació religiosa» i com, a aquesta literatura, li manca «també sovint una problemàtica religiosa». Això, que és ben cert en el camp de la novel·la, queda compensat, en certa manera, per la presència d'un fort corrent catòlic en la poesia. Exemples: Gerardo Diego, Dámaso Alonso, Leopoldo Panero, Luis Rosales, Luis Felipe Vivanco, José M. Valverde. En el camp de l'assaig aquesta presència catòlica és també remarcable: Laín, Zubiri, Aranguren, Muñoz Alonso, Lili Alvarez...

DERBI

65 c. c.

¡Rápido y estable!

Alfonso IV, 61 - GRANOLLERS - Tl. 800